Hatodik évfolyam. 143-dik szám. Kolozsvártt, 1876 vasárnap, junius 25.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egészévre	16 frt
Félévre	8 „
Negyédévre	4 „
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünepeket követő napok kivételével.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Budapest szervitatér 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügynöksége, Józsefter 10. sz. 1 emelet

Nyilttéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás: Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS a „KELET“ politikai és közgazdasági napilap hatodik évfolyama harmadik évnegyedére.

A „Kelet“ előfizetési ára:

Egészévre	16 frt
Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy hóra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélszerűbben postai utalványnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyicz egyszerre beküldött előfizetés után tisteletpéldánynyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,
a „Kelet“ kiadója.

Kozsvár, 1876 junius 24.

△A császárság a béke — mondá egykor nagy kalandor, ki „a tények kérlelhetetlen logikáját“ oly mesterileg tudta alakani, hogy majdnem két évtizedig maradt rányadó Európa nemzetközi viszonylatira nézve.

A mostani három-császár-szövetség is a béké választá jelszavául s ha a három szövetséges egyikének czélzatai — talán nem egszen alaptalanul — némi gyanut keltettek: Anglia, az új félcsászár birodalma, nyatatékos szóval lépett közbe, hogy a békét minden áron, még a háboru árán is, biztsitni késznek nyilatkozzék.

Sival egész Európa a béke szavától viszhanozik s a mi magunk diplomacziája nen épen minden érdem nélkül hivatkozhtik eddigi magatartására, melylyel idig nem kis mértékben járult a harczi tj localisálásának terhes munkájához.

Anyival nagyobb megütközéssel kell tehát vennünk a tudósitásokat, melyek Magyarország délszaki tájairól terjednek szét s koncrét eseteket jelentenek a magyarországi szerbek üzelmeiről, melyekkel ellensulyozni akarják az összes európai diplomaczia békés törekvéseii.

Pénz és fegyvergyűjtés, segéd-csapatok toborzása, a kedélyek mesterséges elmérgesitése, a békés szellemüek terrorizálása, sőt törvényhatóságoknak, mint ilyeneknek, ez üzelmekben való nyilt részvétele — im ezek a hirek érkeznek a békés, a semleges Magyarország délszaki tájairól, sajátságos szinben tüntetvén fol közviszonyainkat nemcsak Magyarország polgárai, hanem a birodalom többi részei, sőt a békét követelő Európa előtt is.

Mi magunk tudhatjuk s meg lehetünk győződve, hogy midőn Andrássy gróf a külügyi hivatal élére léptekor „őszinte nyilt“ politikát igért, ez igéret nemcsak fráziskénti hangzott el ajkairól, de Európa nem a hajlam által sugalt hit. hanem a nyilvánvaló tények szerint és alapján itél s ha látnia kell, hogy mig a monarchia külügyére a békét hordja ajkán, addig a Lajthán inneni rész alvidékén nyiltan foly az agitatio: legalább is gyanusnak tünhetik fol előtte a szó és tett közötti ez ellentét s nekünk épen nincs arra szükségünk, hogy a diplomatia előtt ily kétszinüségben tünjünk fel s a látszat nyomán ki tudja minő terjeszkedési hajlamok tulajdonittassanak nekünk.

És még ennél is komolyabb szinben tünik fol a helyzet, tisztán magyar szempontból tekintve a dolgot. Szent István államkormányzati alap-axiomája elégszer bebizonyitá már téves és a magyar nemzetre nézve veszélyes voltát s nekünk, kik a szere száma nélküli nemzetiségek legioivel vagyunk megáldva, vagy verve: az adott körülmények közt más biztositékunk fön nem marad, mint — ha kell vasmarokkal is lehetetlenné tennünk minden olyan törekvést, vagy kisérletet, a mely államunk magyar voltát koczkáztathatná.

Az, hogy valamely állam, a változott viszonyokhoz képest, valamely ujdonszerű állapotra alkalmazható criminalis törvényre nem támaszkodhatik, nem tekinthető gátnak arra nézve, hogy az állam existentiáját minden módon biztositsa.

Tagadhatatlan, sokkal kényelmesebb, ha a kormány, vagy törvényszékek már meglevő törvényekre támaszkodva intézhetik szükségessé vált eljárásukat, de az illető törvények hia nem mentheti fol a kormányt az intézkedés kötelezettsége alól, sőt inkább, minél kevésbbé van törvények által gondoskodva a megteendő lépésekről, annál inkább van a felelős kormány kötelezve arra, hogy saját belátása szerint intézkedjék s ha az intézkedés a magyar állam-eszme követelményeinek megfelelő lesz és a szükség kényszerüsége által van igazolva: bizonynyal nem gáncsot és roszalást, hanem elösmerést és hálát fog a kormánynak teremni.

Mostani kormányunk vezérférfiának egyik legsajátosabb jellemző vonása épen az, hogy ez állam magyar voltát minden lehető alkalommal a leghatározottabban hangsulyozza és igéri is e jelleg föntartását, biztositását.

Im az alkalom ez igéret beváltására.

Nem kimételtlenkedést, vagy zsarnokoskodást, hanem szigort és határozottságot várunk mi kormány-elnökünktől, de ezt oly mértékben, hogy az eredmény rögtöni legyen. Szüksége van erre Magyarországnak, szüksége a birodalomnak és szüksége Európának.

Ha Anglia karddal is kész Európa békéjének megvédésére — Magyarország sem lehet kevésbbé féltékeny *saját* békéjének biztonságára s mig a külhatalmasságok inkább a becsület és a politika okaiból vannak a keleti viszonylatok fejlődése által érdekelve: Magyarországra nézve az életkérdés foroghat koczkán.

— **A vám- és kereskedelmi** conferentia utóbbi ülésében — mint a „Hon“-nak irják — tisztán a vám- és kereskedelmi szövetség szövegének megállapitásával foglalkozott és e munkájával is teljesen elkészült. E részben nagy nehézségek nem merültek fol, mivel az elvek, a mennyiben a jelenleg tonálló szövetség elveitől eltérők, már a miniszteri conferentiákon s ezenkivül az osztrák miniszterekne a delegácziok alkalmával Budapesten időztekor végleg megállnpittattak és igy ujabb nézetek vagy módositások nem igen voltak lehetségesek. A conferentia kizárólag a szövegnek lehető világossá tételével és a tényleges állapottal való összeegyeztetésével volt elfoglalva.

A vámconferentiákkal párhuzamosan folytatott tárgyalások hasonlókép haladnak. Különösen áll ez a bankügyről, e tekintetben ugy látszik, legközelebb tökéletesen tisztába hozatik az ügy; természetesen egyelőre csak a két kormány referensei közt, hogy azután a két pénzügyi miniszter állapitsa meg e bázison az actiot az osztrák nemzeti bankkal szemben. E tárgyalások hihetőleg julius hó első napjaiban fognak megkezdetni és valószinüleg igen nehézkesen fognak haladni.

Legkevesebbet haladt eddig a fogyasztási adók kérdése; és ez talán igen természetes, miután mind a czukor-, mind a szesz-, mind a petróleumfogyasztási adók ujabb rendezésénél oly elvi kérdések megoldásáról van szó, melyek iránt a miniszteri conferentiák alig valamit állapitottak meg, s igy itt ugy szólván egészen ujat kell teremteni. A mint a tárgyalások jelenleg folynak: alig hihető, hogy az illető javaslatok szeptemberig elkészüljenek.

KÜLFÖLD

Kolozsvár, 1876. jun. 24.

Belgrádból jelentik, hogy a közhangulatban és a kormány köreiben a legnagyobb zavar uralkodik; a miniszteriumban egymással teljesen ellenkező áramlatok uralkodnak, melyeknek kiegyenlitésével Risztics nek sok baja van. Az országban a legtöbb bolt és korcsma be van zárva. Nikolics, ki már többször beadta lemondását a hadügyi tárczáról, egyre sürgeti az actiót. A pénzügyminiszter azonban azt hangoztatja, hogy ezt meg nem engedheti, mig a kényszerkölcsön beszedése kedvező eredményt nem mutat fol. A nép, nem tudván, hogy lesz-e háboru, vagy nem, igen bizalmatlan a kolcsön iránt, s nem szivesen adja vagy a pozsi Grujics pártolja a hadügyért, utalva azon helyzetre, mely Szerbiát, ha most a nemzet becsületét meg nem mentik, fenyegeti; az országban sincs már hitel, s a külföldön még kevésbbé. Ehhez járul az is, hogy a szerb-montenegrói szövetség állitólag meg van kötve, mely Milán fejedelmet egyenesen kényszeriti a háborura, hanem azért még sem mennek actióba, félnek a török hadsereggel való első összeütközéstől, mert ha ebben a szerb sereget megvernék, a helyzet el lenne döntve s Szerbia sokkal rosszabb állapotban, mint most. Ezért politizálnak és diplomatizálnak most annyit Szerbiában. — Egy másik hir szerint határozottan nyugtalanitók a szerbiai hirek. A parancs a militia mozgósitására, már talán ki is van adva, de legközelebb kiadják a jövő héten, azt mondják, a fejedelem a hadseregbez utazik s egy háborus proclamatió fog megjelenni.

A porta programmját Szerbiát illetőleg, a „Pol. C.“ szerint, Rasid pasa fejtette volt ki, halála előtt nehány nappal Magazinovics szerb diplomatiai ügynökei előtt. E szerint Rasid pasa azt hangsulyozta, hogy a Dunamenti autonom államoknak igen fontos okaik vannak Törökország további fennállását óhajtani, mert ez a legfőbb biztositékokat nyujtja nekik nemzeti fejlődésük iránt. A mi nevezetesen Szerbiát illeti, Murád szultán kifejezte óhaját, hogy a legjobb viszonyban akar vele lenni. Ha Szerbiának panaszai és óhajai vannak, a porta hajlandó azokat lelkiismeretesen megvizsgálni és lehetőleg figyelembe venni.

Murád neve békét és szabadságot jelent — folytatá Rasid nyomatékosan, — de ő felségének kormánya egy dolog iránt tisztában van; az állam érdeke azt követeli, hogy a birodalom függelékeinek ne adassék semmi néven nevezendő engedmény, mely alterálhatná azok jogi állását az ottomán birodalommal szemben, vagy megváltoztatná a határvonalakat a szultán közvetlen vagy közvetett uralma alatt álló egyes országrészek közt.

A „Pol. C.“, megczáfolja azon hirt, mely szerint Mukhtár pasa rendeletet kapott, menjen 20,000 emberrel gyors menetekben Bosznián át Nagy-Zwornikba, a hol csak 3000 katona van. „E hir mystificationak bizonyult de az tény, hogy Nisbe mindennap érkeznek uj török ezredek. A porta igen komolyan készül és Szerbia igen bizonytalan jövőnek néz eljti.“

A tegnapi jelentés után, hogy Mukhtár pasa kardcsapás nélkül bevonult Niksicsbe, ma ismét csak Kosztajniczából azt jelentik, hogy Ruhani mellett ma reggel több óráig tartó ütközet folyt a fölkelők és a törökök közt. Akármelyik részről történt a támadás, a fegyverszünet meg van szegve.

Nemcsak Miletics müködik Belgrádban, hanem Kosztics Lázár us is eljárt Czettinyébe hol hir szerint sikerült neki létrehozni a szerb

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

A PRCEMONTI VÁRKASTÉLY.

Regény.

Irta:

SAND GYÖRGY.

Második rész.

X.

(Folytatás.)

Másnap nem jelenvén meg a Ninie kisasszony dajkája, nőm egy becsületes leányt fogadott, gyermek mellé, kinek szülői nálunk voltak szolgálatban s kit igen jól ismerünk. A kicsike ugy látszott igen örül, hogy nálunk lehet.

Kiváncsi voltam megtudni minő érzelmeket táplál idősb nővére iránt a kis Leoni s egy alkalommal, midőn egyedül láttam őt a kertbe futkosni, mialatt nőm egy földszinti ablakbanülve munkájával, felügyelt reá, lementem é is s azon ürügy alatt, hogy a tengeri nyulalt akarom megmutatni, kézen fogtam a kis lányt s elvezettem a nyul-rekeszhez, melyben szabadon futkostak az állatkák. Miután eléggéki gyönyörködte magát, Niniet felültettem ő térdeimre s társalgásba kezdtem vele.

— Kegyedéknek, mondám, Nives-ben ezekn bizonyosan még sokkal szebb nyulaik vanna, nemde?

— Oh! nem, ott éppen semmiféle nyulaink nincsenek. Nekünk csak tyukjaink, kutyáink s macskáink vannak; de mama nem engedi, hogy azokkal játszodjam, azt mondja, hogy elpiszkolom s szakgatom ruháimat. Gondolhatod, hogy ez engem igen bosszant, mert nagyon szeretem az állatokat. Mama haragszik is azért reám, hogy miért szeretem, mert ő fösvény.

— Fösvény? Ugyan mit akar ezzel mondani, tudja mit jelent-e szó?

— Oh! én bizony éppen nem tudom! a cselédek nevezik őt annak, mert örökké szidja őket.

— Ez nagyon csunya szó. Nem kell soha ismételni az olyan szavakat, melyeket nem értünk. Én meg vagyok győződve, hogy mamája nagyon szereti kegyedet és igen jó irányában.

— Még egy cseppet sem jó irányombau. Örökké üt, ver a korbácscsal s csak akkor tudok jól játszani, ha nincs mellettem.

— Nincsenek más testvérei?

— Van egy nagy nővérem, a ki nagyon jó; szeretném ha mindig vele lehetnék.

— Mindig? . . . Hát gyakran látja őt?

— Oh! nem, ő el van zárva egy klastromban. Láttam már . . . az az, hogy csak arczképét láttam; őt magát ugy hiszem soha sem láttam még.

— Akkor nem tudhatja, ha vajjon jó-e?

— Dajkám s az öreg kertésznő azt mondották, hogy éppen azért van fogságban.

— Hogyan! fogságban, azért mert jó leány?

— Ugy látszik. Éppen azért, ha mama azt mondja, hogy legyek jó gyermek, azt felelem neki: Nem leszek, mert akkor engem is fogságba teszel! Annak nagyon örülök, hogy mama állatok hagyott! Itt tartasz nemde örökre?

S a gyermek, kit alig birtam eddig is nyugton tartani, be sem várva feleletemet, le siklott ölemből s el kezdte kergetni a nyulakat. Elszomorodtam; egy már zsenge korában szerencsétlen s tévúton járó gyermeket láttam magam előtt.

Hogy anyja rosz indulatu és fösvény, abban már legkevésbbé sem kételkedtem.

Még az is lehetséges, hogy leányát nem tekintette másnak, mint nagyon jó ürögyet arra, hogy kapzsian elvitassa Maritól egész örökségét. Mig a kétszinüség előnyével sem birt e nő, hogy elámitsa az embereket; környezete gyülölte őt és cselédjei már is megingatták, ha meg nem is rontották egészen a szegény Ninie erkölcsi érzületét s roszindulatot csepegtettek lelkébe.

Elszomorodott szivvel szemléltem e gyönyörü kis teremtést, felruházva a boldog gyermekkor és testi fejlődés minden szépségeivel s arra gondoltam, hogy e rózsán már is féreg rágódik. Figyeltem reá, hogy ki lessem természeti ösztönét; az jöindulatot s gyöngéd hajlamokat árult el. Kergette s elfogta ugyan a nyulakat, de csak azért, hogy édesgesse s ha sikerült egyet elfognia, elhalmozta csókjaival s be akarta polálni zsebkendőjébe, hogy mint kis gyermeket hordozza karján. Mivel az állat nagyon vad volt s a gyermek csinos arczát összekarmolással fenyegette, szeliden elvettem tőle, a nélkül, hogy megharagudott volna s egy nagy, megszeliditett galambot adtam helyette kezébe, melyet kitörő örömmel fogadott. Előbb ezt is nagyon magához szoritotta; de miután megértettem vele, hogy sokkal jobb e szelid állatot egy kissé szabadon ereszteni, hogy lássa, mily szépen jön ismét vissza magától, azonnal hajlott szavamra s csak gyöngéden érinté azt kezével; de oly odadó vonzalmat tanusitott minden mozdulatával, mely ki nem elégitett szerető lélekre mutatott s meglátszott, hogy bizalom és gyöngédség után vágyódik szive.

(Folyt. köv.)

Látogatás az északamerikai egyesült államok elnökénél.

Kecskeméty Aurél a „P. Napló“-ban III. levelét irja Északamerikából, érdekesnek találjuk közölni belőle a következő részletet:

Utitervem nem engedé, hogy egy napnál többet szánjak a különben nem jelentéktelen városnak; s másnap Washingtonba érkeztem. Mielőtt beér a vonat, már messziről látni a Capitolt kimagasló kapujával, mely — de ne tessék nevetni — némileg az esztergomi basilikára emlékeztetett; és e benyomás később sem szünt meg, ámbár aránytalan nagy ez ahhoz képest.

Az indóháznál az omnibuszok néger kocsisai grotesk buzgalommal csalogatják az utasokat. Mulatságos jelenet, melyet a pesti Englisch-club egy estélyén kitünőleg láttam előadatva működelő urak által. Általában első pillanatra föltünik, hogy itt már a négerek nagy számmal vannak. Azt mondják, a lakosság egy harmad része.

Levelem levén washingtoni követünkhöz — gróf Hoyos László urhoz — gróf Apponyi Sándortól, hasonlókép a követség titkárához B. urhoz más barátomtól; első utam Connecticut Avenue 1021. száma felé irányult. A város terve itt is egyszerű, avenuek és számozott utczák szép rendben szelik át egymást. A Lafayette square előtt azonban sok út öszpontosul s én 1700—1600 számok közt soká bottorkáltam, mig végre véletlenül az 1021-diket fölfedeztem.

A gróf igen szivesen fogadott s miután itteni s hazai dolgokról elbeszélgettünk, kértemre megigérte, hogy az Unio elnökéhez, Grant-hoz bevezetend, különben hetenkint több napokon szokott fogadni idegen látogatókat, egyszerű jelentkezésre is; de a jelen időben fogad-e? kétes.

Sokféle hasznos utmutatással ellátva sétálni mentek a Lafayette square-re, melynek szép árnyas fái között áll Jackson tábornok jelentéktelen lovagszobra bronzból s a szó teljes értelmében bődorogva egyszerre csak a „White house“ — az elnöki residentia előtt álltam. Gondoltam magamban, körülnézek kissé a parkban, mely igen szép és nagy és a palota körül, mely fehér márványból épült; oszlopzattal homlokzatán; de csak olyan impressiot tesz, mint p. o. a gödöllői vagy ehez hasonló főuri kastélyok némelyike; ellenben imposansabb az épület a park alsó része felé, mert arra két emeletes s főosztálya félkörben domborodik ki. Közeledni akarva az épülethez, egészen váratlanul egy őrházból reám kiált valaki, hogy ezen az úton idegeneknek tilos a járás, csak a park alsó részén van megengedve. Szinte jól esett az én monarchico-conservativ szivemnek a „fegyelem“ és az államfőnök iránti tisztelet ezen cseklу nyoma! Tehát e nagy parknak van mégis egy részecskéje, mely nem nyilvános, melyet az elnök családjával nyugodtan élvezhet a nélkül, hogy bagót rágó souverain választói melléje tolakodhatnának, s felsége szeme előtt hosszukat köpnének.

Igy koborogva tovább a palota előcsarnokába vetődtem, gondolván, megkérdem a portást, vajjon és mikor fogad a praesidens?

No, ugyan megjártam. A kérdett — nem portás, mert az nincs — komornyik vagy hivatalszolga közötti kétes állásu polgártárs, kérdésemre azt mondja: Csak tessék fömenni; 11 és 2 óra közt fogad mindennap.“

„Köszönöm uram, majd eljövök holnap.“

„No de minek, ha mindjárt fölmehet.“

„Nem lehet, mondok, nem vagyok ugy öltözve;“ (sötét félkabátban voltam.)

„Oh uram, ön nagyon jól van öltözve;

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

montenegrói szövetséget. Különös, hogy Szerbiának és Montenegrónak épen Kosztics piézisére van szüksége, ha egymással szövetkezni akar, s a két nagyhatalmasság határai között nem akad emberök, ki megtegye azt, a mit a külföldi Kosztics számokra állítólag végrehajtott.

Hayes Rutherfordról, az egyesült Államok elnök-jelöltjéről egy bécsi lap következő életrajzi adatokat közöl. Hanyes Delawareban (Ohio) született 1822. okt. 4-ikén. Jogi tanulmányait a cambridgei s massachusetts egyetemeken végezte. Diplomáját megnyervén, visszatért Ohióba, hol ügyvédkedett. Cincinnatiban telepedett le, hol széles jogi tudománya csakhamar megalapította hírét. 1858-ban cincinnatii városi ügyészszé választották, mely állásban megmaradt 1861-ig, midőn kitört a déli háború, s ő az önkénytesek közé állott. A haza szolgálatában itt ugy kitüntette magát, hogy őrnagyból ezredes s később dandár-tábornok lett, 1864-ben beválasztották a congressus képviselőházba, hol nem csekély érdemeket szerzett. 1866-ban ujra megválasztották, de 1867-ben letette mandatumát, hogy kizárólag a gyakorlati jognak szentelhesse magát. A másik évben Ohio népe kormányzójául választotta, s többszöri viszalépési kiséletei daczára is megtartották őt hivatalában, melyet még most is visel, s legközelebbi március 4-én valószinűleg fölcserél az elnöki székkel.

BELFÖLD.

Szászváros, jun. 18. 1876.

(Papválasztás.)

Tekintetes szerkesztő ur!

Tudatni kivánom becses lapja olvasóit, hogy a szászvárosi első papi állomás mai napon betöltetett és pedig oly ritka szép egyetértéssel, minővel papválasztás itt mostanság nem történt.

A választásra kitüzött napon rendes istenitisztelet után egyházunk derék gondnoka Bocz Sámuel ur az ülést megnyitván, felolvastatott a presbyteriumnak az első papi állomás mikénti betöltésére nézve tett javaslata; melyre az egyház tagjai közül többen kifejezték, hogy a presbyterium javaslata az egyház közóhajtását tolmácsolja s a 154 jelen volt választó „éljen Incze János!“ kiáltással adott kifejezést meggyőződésének, óhajtásának. És miután az enöklő gondnok többszöri felszólitása után is senki ellent nem mondott, sőt az ismételten felhangzó „éljen Incze János első papunk!“ kiáltások mind hangosabban tolmácsolták a szászvárosi egyházban [illegible] mint az egyházi közgyülés egyhangu határozát, hogy közszeretetben álló lelkészünk Incze János czennel közfelkiáltás utján megválasztott első papja a szászvárosi ref. egyháznak.

A közgyülés ezen határozatát a megválasztott első papnak megvinni és öt a gyülésbe meghivni egy küldöttség neveztetett ki. S midőn a küldöttséggel a templomban megjelent hosszantartó éljenzés fogadta, a gondnok pedig meleg szavakkal üdvözölte mint papot s a nevelésügynek buzgó munkását. Ezután Incze János meghatottan köszönte meg azon nagybecsü bizalmat, melylyel őt szeretett hivei megajándékozták, kitüntették, s midőn az ihlet hangján adott kifejezést szivérzelmeinek, hangsulyozván, hogy e napot a ns. szt.-egyház bizalma, részvéte élete legszebb, legboldogabb napjává tette, s mig isten életét megtartja, ancsak menjen föl e lépcsőn, s adja át jegyét a titkár urnak.“

Igy akarva nem akarva fölmentem, a szőnyeggel bevont keskeny falépcsőn, mely az elnöki hivatalszoba előtermeihez vezet. Az elsőben néhány férfi ült, tarkabarka közönséges öltözetben; egyikök az irásztalnál. Ezt kérdém: mikor fogad az elnök? Mire ez is látogató jegyemet olvasva, mondja azonnal bejelent.

De szabadkozám ujra, nem tiszteletlenség-e ilyen öltözetemben hozzá bemenni? — Épen nem uram! — Ezzel vette jegyemet, s bevitte. Kijövet kis türelemre kért; s én a várakozást arra használtam, hogy — kedves olvasóim kedvéért — kissó körülnézzek.

Nem sok látni való volt. Az előtermek szőnyegekkel bevonva; a fal egyszinüre mázolva, csupasz, képek nélkül; ajtófák s az egyszerű butorok sötét barnák; a szoba közepén tágas asztal közönséges gyapjuszövet teritékkel letakarva; körülette nehány szék; s csaknem ugyanannyi köpöláda zöld pléből. A második előteremben nehány irásztal mellett tisztviselők látszanak foglalkozi; a szoba közepén, ugy hogy csaknem bele kell botlani, áll egy aranyozott chinai alaku porczellán nagy köpöláda. Férfiak jönnek és mennek a praesidenshez, be vagy ki; föltett kalappal, melyet az előszobában, gondolom csak a nők iránti tekintetből, levesznek.

Vagy husz percz mulva jő a praesidensnek jól kibizott néger komornyikja, s beintenek. Meglepetésemre veszem észre, hogy nehány nő is, egy ur kisóretében, utánam indulnak. Bejövünk a terembe, mely szintén egészen egyszerű, közepén asztallal, kissó oldalt az elnök, irásztalával.

Éu voltam az első belépő; Grant állva, s kezet nyujtva fogadott; s néhány banalis kérdés és felelet után (a kiállitást láttam-e? rég vagyok-e Amerikában?) éreztem, hogy a banalis társalgásnak rövid véget kell szabni, meghajtám magam, s schakehands atán félre álltam, hallgatva, mit beszél a nőkkel? Ugyanazon felületes história volt. Mentünk.

Ez baklövés volt tőlem; mert alig jöttem ki, gróf Hoyos maga jött az elnökhöz, időt kérve bemutatásomra. Ha igy mutattattam volna be, hihetőleg társalgásunk érdekesebb lendett, és alkalmat ád vala Grant szemilységét kissé mélyebben tanulmányozni.

Ámbár azt mondják, ekkor sem sokat halottam volna tőle, mert szótlanságban vetekedik Moltke tábornokkal, kivel egy időben lévén Gasteinben, következő adoma keringett hallgatagságáról. Társaságba nem ment, csak egy udv. tanácsos járt házába vele nejével whistezni.

A mulatság rendszerint szó nélkül folyt, egy izben azonban a játék bevégeztével az udv. tanácsos következő szellemdus észrevételt koczáztatá: „De ma valóban szép meleg időnk volt.“ Midőn az udv. tanácsos eltávozott, Moltke azt mondja nejének: „Tu Frau! mir scheint der Hofrath ist auch schon ein Schwätzer geworden.“

Elég az hozzá, igy a mint láttam a hires Grantot, nem tőn nagyon előnyös benyomást reám. Alacsony, zömök termetü, rövid nyaku, gömbölyü fejü, sürü gesztenye szinü haju, közönséges képü férfiu; arczából ravaszság és makacsság olvasható le. Azt mondják Amerikát jól ismerök: ilyenné kell válni itt az embernek, kivált közpályán; udvarias finom modoru ember itt nem boldogul; népszerütlen.

Kijövet e szolgák igen nyájasan fogadtak s az egyik azonnal kinálkozott, hogy az ünnepélyes termekbe vezet. Ezek földszint, a kertből jövet az első emeleten vannak. Egy nagy tánczterem, dusan aranyozva, illetőleg azon terem, hol a külállamok képviselőit szokta ünnepélyesen fogadni: s néhány mellékterem, Waschington, Lincoln s más hires elnökök életnagyságu s közbe-közbe nem is rosz arczképeikkel; egyébiránt az európai királyi palotákhoz képest szegényesen diszitve.

Nem republicanus egyszerűség, hanem izléstelenség nyilatkozik ebben is. Mert bisz a republicanus egyszerűség nem épitett volna márványpalotákat az elnöknek, egyes miniszteriumoknak s a két háznak a capitolban.

Valamint azon egyszerű modor, melylyel a praesidens látogatható és a melylyel általán vele bánnak, kérdés, vajjon czélszerű-e? Vajjon az emberek elég emelkedettek-e arra, hogy bizonyos szertartás és külső attributum nélkül is tiszteletben tartsák az államfőt, mint egy nagy eszme személyesitőjét? Vajjon ezen egyszerűség nem mozditja-e elő azon tiszteletlenséget, melyre az emberek nagy része a magasak, sőt a nagyok iránt is nagyon is hajlandó. Nem akarom most feszegetni; de lelkesülni érte nem tudok.

gal is szól hozzánk: Hadd adják tovább e komoly szót a lapok, s figyelmeztessenek mindenkit, hogy félretéve minden könnyelmü s gondolatlan életmódot, érezzék át a nehéz idő fenyegető terhét s alkalmazzák magokat ahoz. Istenfélelem, becsület, munka, takarékosság — ez az élet a. b. c.-je: kezdjünk tanulni.

l.

Az erd. ev. ref. egyházkerület idei közgyülése,

Nagy-Enyeden.

(Vége.)

Ily előmények után történt aztán, hogy a főt. püspök ur maga is megsokalta hivei buzgóságát s szintén ellene nyilatkozott az ex consilio megállapitott inditványnak, a mire meg Dózsa D. uram szeppent meg, hogy már most mi lesz az ő titkos szavazást kérő beadványával. Mig ő azonban még gondolkozott, egy jobban váltó eszü enyedi tanár feltalálta magát s nevét a titkos szavazatot kérő 20 tag körül kitörölteté s igy a közszabályok szerinti 20 tag 19-re apadván, a beadvány önmagától semmisült meg. Ekkora aztán Dózsa ur is kezdte érteni a dolgot s pro abundantia vissza is vette beadványát. Igy történt a gondnoksággal (Gr. Mikó Imre, Zeyk Károly, b. Kemény István, Zeyk József, gr. Bethlen Géza, a gazda-gondnok, a rector professor és a jegyző tanárral) az a grácia, hogy D. D. ur, a főt. püspök ur tanácsára elengedte a vizsgálat alá vettetés s a közgyülés a gazda-gondnoki fizetés emelésének kérdését levéve a napi rendről, haladhatott tovább.

Ugyane kategoriába tartozó személyi kérdés volt a Kovács Gyula, volt erdősz, kérése, hogy számadásai, elvégre, láttassanak el, melyben az atyafiság szintén egymással versenyezett, hogy melyik tudja az ig. tanácsot jobban vádolni, a késedelem miatt. A valóság pedig az, hogy számadásai utolsó darabja 1875 középtáján kerültek az ig tanács elé s a számvevőnek mindjárt ki is adattak. Ám a pénztárnoki számadások két évről hiányoznak s igy Kovács Gyula számadását, ki a pénztárból pénzeket vett ki s oda pénzeket adott be, megvizsgálni lehet ugyan, de *ellátni* s öt végleg fölmenteni nem. Még igy is megkezdte azonban a számvevő a vizsgálatot, de közben Szabó Ferencz, ki tiz évig volt a főtanodánál mindenes és számadásra mégis csak a három forum itélete nyomán lehetett kényszeriteni, beadván számadásait s azokban még ő lépvén föl tiz ezer forintnyi követeléssel a főtanodával szemben, azonban derék istenben boldogult törvényszéknek azon itéletét nyerte ki, hogy a (tiz évi!) számadásokra a főtanoda, ha jól emlékszünk, 3 hét alatt megjegyzését meg nem teszi: a tiz ezer frt követelés jobá vitetik. Természetes tehát, hogy az ig. tanács megrendeli számvevőjének, hogy mindent félre téve, csak a Szabó Ferencz számadását vizsgálja (közben, természetesen folfolyamodás is történvén e szép törvényszéki itélet ellen s egyszersmind az ügynek a kolozsvári székhez való delegáltatása is kieszközöltetvén). Igy állván a dolgok: az ig. tanács nézetünk szerint helyesen cselekedett, hogy előbb valónak tartá a főtanoda igazának védelmeit, mint a K. Gy. ur számadásának elláttatását s midőn a közgyülés ez elláttatást e folyó év végéig, mint a jkönyv mondja: „biztos reményli“ — mi azt hiszszük, hogy a megvizsgálás minden esetre meg lesz, de a végellátás addig nem, mig a pénztárnoki számadásokkal combinative meg nem lehet a vizsgálatot ejteni. Különben ez nem a mi dolgunk, hanem az igazgató tanácsé.

Hogy hosszas ne legyek: csak általán jegyzem meg, hogy a Dancs M. volt borász kérése is e kategoriába tartozott s ugyan ilyen forma elintézést nyert.

És ezzel le is teszem referensi tollamat — s megvallva az igazat: teljes megelégedéssel. Ki hitte volna, hogy az enyedi gyülés ilyen historiát alkossou? Az első nap rakoncztálan elemei, lám! a második napi szavazás után milyen szépen megszelidültek s egész a két utolsó napig ugy viselték magukat, mint angyalok. Ekkor (a világiak legnagyobb részének távoztával a közgyülés) kezdtek az „enyediek“ megint vérszemre kapni s „ex consilio“ intézték támadásaikat. De ekkor a főt. püspök ur éles látásu eszélye lépett föl s parancsolt nekiek megállj-t és ok, miután egy két óráig már oráltak volt és bebizonyitják vala, hogy a világnak nyomban vége lesz: a commandó szóra szép nyugodalommal visszavonulának s a világnak csakugyan nem is lőn vége.

Mindezekből pedig én azt a tanuságot vonom ki, hogy az embernek magát elbizniа nem kell, mert a mit nem is képzeltünk, bekövetkezhetik. És ismét azt, hogy az az okos ember, a ki látván, hogy sergőnek magatartása oly visszahatást kelt, a mely őt seregestől elsöpörheti: szépen sarkon fordul s békés magatartása által igyekszik feledtetni a multakat. .

Különben, kérem t. Szerk. ur, adja át szives üdvözletemet a „Magyar Polgár“-t e gyülésről tudositó referensnek. O igen derék, igazságszeretö, részrehajlatlan és kiméletes egy reporter. Tőlem igazán megérdemli ez üdvözletet. S most isten velünk!

* * *

Nem igen nagy barátja vagyok ugyan a czerimoniának, de nem nem tehetem, hogy legalább pár szóban meg ne emlékezzem, legvégül, egy tisztelgésről. A gyülés hat első napján az elnökséget b. Kemény Gábor, belügyminiseri államtitkár ur vitte. Szakadatlan figyelme, erélye és a törvényekhez való ragaszkodása minden elfogulatlan szemlélőben tiszteletet keltett a fiatal, de bölcs elnök iránt. Midőn azért az állami ügyek, a hatodik nap estéjén ismét Budapestre szóliták, természetes, hogy tisztelői közül többen, mintegy 50-en, kedves kötelességöknek tarták a főgondnok urat szállásán fölkeresni s meleg szavakban venni tőle búcsut. A főgondnok ur meghatottan köszönte meg a baráti megemlékezést s biztositotta a tisztelőket, hogy a kötelesség küzdterén mindig helyén fogják találni.

Hangos éljenekkel, forró kézszoritásokkal váltunk el szeretett elnökünktől; kinek székét a rákövetkező napon a legfiatalabb főgondnok báró Bánffy Albert ur foglalta el s neki — a gyülést berekesztő szavai után — a főt. püspök ur mondott köszönetet a közgyülés tárgyalásai, ban való részvételéért.

A + B.

Inditvány

a tüzrendészeti szabályrendelet tervezetének 33. §-ához, városi tűzoltó parancsnok rendszeresitése tárgyában.

Lapunk közelebbi számaiban közöltük Kolozsvár város tűzrendészeti szabályait, a mint azt egy, a képviselet által kiküldött bizottság javaslatba hozta, nem lesz felesleges a bizottság egyik tagja dr. Fischer Lajos ügyvéd urnak a munkálat egyik pontjára vonatkozó véleményét is közlnünk. Reméljük mindkettővel szolgálatot teszünk azon vidéki városoknak, melyeknek még nincs alkalmas tűzrendészeti szabályuk.

A különvélemény igy szól:

Kétséget nem szenved, hogy e várost illetve képviseletét élénk és szoros érdek füzi a helybeli tűzoltó-egylethez, mert a városnak jelentékeny értékű vagyona levén abba épületekben és felszerelvényekben befektetve s a taggjai egyrészét rendszeres fizetéssel látván el, első sorban tőle várja, hogy tűzvész esetében a lakosság vagyonának biztonságát megóvja, attól kárt és nyomort elháritson; viszont az egyletet is szoros viszony csatolja a város képviseletéhez, mert ez nyujtja neki azt az anyagi támogatást, melynél fogva ép oly nehéz mint nemes feladatát teljesitheti.

Ha azt vizsgáljuk, hogy ezen szoros viszonyt és érdeket minő kapocs köti össze, illetve minő hőség közvetiti, ápolja és tartja fen az azokból folyó viszonhatást; azt találjuk, hogy olyan voltaképen nem létezik, hanem a két testület egymáshoz képest, elszigetelve áll, a tűzoltó-egylet, ugy szólva, statust képez a statusban.

Mert a főkapitány ur, habár tiszteletbeli főparancsnoka az egyletnek, az emlitett kapcsot nem képviseli, mivelhogy nem azért viseli azon tisztet, mert főkapitány, hanem azért, mert az egylet alakitása és létesitése körül kiváló érdemeket szerezvén magának, ezek elismeréséül választatott meg annak, mélfogva nem is igen foly be az egylet ügyvezetésébe és intézésébe, de ha ez befolyna is, a városi törvényhatóság részéről nincs ly hatáskörrel felruházva, melynél fogva s jelzett kölcsönös érdek és viszony hivatásszerű képviselője volna.

A főmérnök ur sem tekinthet a kérdéselt viszony közvetitőjének, de még urrogatumának sem.

Mert halljuk, ő tagja is ezen rosi bizottságnak, meg tagja is a tűzoltó-egylet parancsnokságának, melynek gyüléseiben részt vehet és az illető ügyek intézésébe folyhat, egyfelől nem tartozik hivatalos feladatához, hogy akár e bizottságban képviselje egylet érdekeit, akár az egyletnél a városi másfelől, halmozott teendői és érdeklődé hiánya miatt soha részt sem vesz az egylet gyüléseiben és annak ügyébe beavatva nincs.

A városi közigazgatás ezen ke közegéről azért tettem emlitést, mert némi összeköttetésben állanak az egylettel, másfel, mint tisztviselők, hivatalos állásoknál fog leginkább mindöttetek volnának a fentjzett viszony közvetitésére, de ezt nem eszközik, mert hivatalos feladatukhoz nem tartozik, alig is eszközölhetnék, mert mindegyik oly közigazgatási ág, illetőleg szakma élén áll, melynek bokros és terhes teendői egy emberdejét és erejét olyannyira igénybeveszik, hogy másnemű foglalkozásnak nem szentelheti.

Már pedig a város jólértelmezé érdeke követeli, hogy a hatóság részéről c közeg létezzék, mely a fentemlitett szoro viszony állandó és hivatásszerű képviselője s közvetitője legyen, még pedig a következőkokból:

1. Nem ritkán adja elő mát eset, hogy a város képviselőtestületében egatalában a tűzoltásra, tűzetesen a tűzoltó-egyre vonatkozó tárgyak jönnek tanácskozás s eldöntés alá, viszont az egylet ügyei iszésében fordulnak elő gyakran esetek, melyek a város érdekeit érintik. Amazokban látszódnak, hogy egy szakavatott tisztviselő tanácsáva éljen a képviselet s ez tolmácsolja az egylet ükségeit és kivánságait, im ezekben pedig, hogy legyen a városnak egy képviselője, a ki az gyletnél érdekeit megővja és érvényesitse.

2. Minthogy a városnak tetemes vagyonértéke van az egyletbe beruházva, a ros érdeke parancsolólag követeli, hogy a lek egy szakavatott városi tisztviselő kell, ki a ros nevében, a főfelügyeletet gyakorolja, ebből folyólag időszakonként a város vagyonát képeztárgyak állapotáról jelentést tegyen és ezen tentetekben felelősséggel tartozzék a képviletnek, mert csak ez uton-módon lehet azon ugyugvásra szert tenni, hogy a városra onatkozó érdekei minden körülmények között hetőleg meg lesz óva.

3. Az egylet, a mint neve mutja, az önkénytesség elvére van alapitva. Ezt elvből következik, hogy annak tagjaivá azoklesznek, a kiknek tetszik beállani és ezen alrutrugó mérvadó a kilépésre nézve is. Az emlett elvnek öszhangzásban levő szervezet tmészete ugy hozza magával, hogy a kisbb agyobb korban intéző feladattal biró tagok alósitás folytán gyakorolják tisztüket, melyet itszésük szerint fogadnak el, vagy nem és h fogadták, ugyancsak addig viselik, a mig em határozzák el, hogy arról lemondanak.

(Folyt kövr.)

Egy pör vége.

A következő sorokat vettük:

Tek. Békésy Károly urnak, a „Kelet“ szerkesztőjének.

Helt.

A „Kelet“ névtelen czikczője a „Magyar Polgár“ szerkesztője közt fönforgott polemia megbirálására fölkért bizottság határozatából 7/. alatt ide fogva, midőn megüldenök Önnek a bizottság megállapodását: uraucsak a bizottság nevében értesitjük Öt, hogy a névtelen czikkező e megállapodást tetszés szerint használhatja ugyan, azonban a bizottság az Ön előzetesen adott nyilatkozata érlmében elvárja a névtelen czikkezőtől, hogy a „Kelet“ 77. számában fölhozott ügyek további vitatás tárgyává nem tétetnek.

A „Magyar Polgár“ szerkesztője ugyanily módon értesittetett.

A fölkért bizottság 1876. jun. 2-dikén tartott zárgyüléséből

Gyarmathy Miklós, elnök. Szás Béla, jegyző.

A névtelen czikkezőnek az itt mlitett itélelet átszolgáltatván tőle a következő sorokat vettük:

Tekintetes szerkesztő ur!

Szives volt annak idejében becses lapjában tért engedni a „M. P.“ szerkesztője ellen intett sorainmak, kérem ne terheltessék közreadni az e tárgyban összegyült becsületbiróság következő megállapodását is:

Alólirottak a „Kelet“ névtelen czikczője és a „Magyar Polgár“ szerkesztője közt, a nevezett két lap idei 77. 79. 81, illetőleg 78. és 80. számaiban foglalt polemia körülményeit és a „Magyar Polgár“ szerkesztőjének nyilat-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kozatait és is vonatkozó iratait megvizsgálván, jó lelkiismerettel kinyilatkoztatjuk, hogy a „Kelet“ 77. számában történt fölszólalásban fölhozott tények azon időben igazságon alapultak. Azonban „Kelet“ névtelen czikkezője által fölhozott ügyek körében Papp Miklós ur részéről bemutatott adatok és tett nyilatkozatok nyomán meggyőződtünk, hogy a fenforgott késedelmezésből, illetőleg mulasztásból Papp Miklós ur jellemére hátrányos következtetést vonni nem lehet.

Megjegyezzük egyszersmind, hogy e nyilatkozat nem illeti a Papp Miklós ur által a sétatér javára rendezett előadás ügyét; mert Papp Miklósur bemutatta ugyan Follinusz János urnak, kérdéses előadás megtartásakor a kolozsvári zinház igazgatójának, egy magán levelét, melyszerint Papp Miklós ur az előadás jövedelmét nem vette kezéhez; s bár hivatalos okirattal igazolt tény, továbbá, hogy az előadás alkalmával a pénztárnál rendőri közeg ellenőrködött; miután azonban a jövedelem a sétatér egyik pénztárába tényleg maig sem folyt be s miután a pénz jelenlegi holléte büntetőjási vizsgat alatt áll: alólirottak nem tartják magukat illetékeseknek, hogy e kérdésre nézve jelenleg nyilatkozhassanak. A mi ezen tény és Papp Miklós ur azon hirlapi nyilatkozata közöttiellenmondást illeti, hogy a kérdéses előadás jövedelmét, sajátjából is pótolva, tényleg beszolgáltatta: arra nézve elfogadjuk Papp Miklósurnak azon mentségét, hogy érintett nyilatkatában ez előadás jövedelmét más hasonló nemű gyűjtésekkel téveszteté össze.

Kelt Kolozsvárt, 1876. jun. 22.

SimonElek, Korbuly Bogdán,
Gyarmthy Miklós, Sámi László,
Dr. nei Viktor, Szász Béla,
Dr. Groisz Gusztáv,

Mintigy a fennebbi itéletben a következő sorok foglaltatnak: „jó lelkiismeretel kinyilatkoztatjuk, hogy a „Kelet“ 77. számában történt fölszólalásban fölhozott tények azon időben *igazságon alapultak,“* azt hiszem méltán feloldva érezhetem magamat a nagy közönségnek tett azon igérem alól, hogy vádjaim megczáfoltatásának esében nevemet felfedem.

Kiváló tisztelettel
az a bizonyos adakozó.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott budapesten junius 24. 10 ó. 15 p. d. e.
Érkezett, junius 24. 10 ó 47 p. d. e.

Milászerb fejedelem a küllöveteknek kelenté, hogy visszatérés nincs, kiviláról annyira felbátoriták a népet, hogy vag a törökkel folytatandó háboru, vagy anarchia közt kell választania. A szerb hadsereg táborba szállt.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. junius 24.

— **Lapunk előfizetőit** tisztelettel kérjük, **hogy előfizetéseiket a jövő évnegyedre, illetőleg félévre, miélőbb megujitani sziveskedjenek, mert a kiadóhivatal kénytelen lesz a késedelmeskedőnek a lap küldését az előfizetés lejártával megszüntetni.**

Olvsóink tapasztalhatták, hogy a szerkesztőség nem kiméli áldozatot, újabb kitünő erők szerződtetése utján, a lap tartalmaságának folytonos emelésére; a közönség eddig tanusitott lekötelező pártfogától függ, hogy a megkezdett úton mégitt se álljunk meg. Politikai elveink a lap magatartása, a régiek maradna, de czéljaink elérésére az eszközök javitásában, nem ismerünk megállapdást.

A kiadóhivatal a lap kiállítása és pontos zétküldése érdekében szintén mindenelkövet s igy méltán kéri előfizetőinit is pontosságra, mivel a netaláni zavarok csakis ez utóbbi hiányából keletezhetnek.

— **Pályázat.** A kolozsvári m. kir. tud. egyetem szészi kórodája mellett 4 műtőnövendéki, nevetesen két rendes ösztöndíjas évi 400 frtnyi illetménynyel és két ösztöndij nélküli rendkívüli állomás üresedvén meg, ezen állomások a pályázat ezennel kihirdettetik. Az ezen állomásokat elnyerni óhajtó orvostudorok kelleg felszerelt folyamodványaikat f. 1876-iki september hó 1-ső napjáig az orvosskari dékáni hivatalhoz nyujtsák be. A felvételi vizsgát september hó 1-seje és 10-ike között fogna megtartatni.

— **Óriási megkárosításoknak** jöttünk nyomára, melyek a járdaövezet készittetése körül Kolozsvár város pénztárát érik. Varosunk jótáit ugyanis a mult évben négyszögölenként koczkakövekből 28 frtért rakatta a vállalkozós miután ilymódon mintegy 30 ezer forint beázott a járdakészittetésbe, néhány frttal leállitotta a kövezet árát s most, ha jól tudjuk ölenként 22 forintért készülnek járdáink. A „Életképek“ tegnapi számában olvassuk, hogy egy uj magyar ászfáltozó társaság ajánlatot tett a fővárosnak, mely szerint az asphált burkolat négyszögölét **14.** mond tizennégy forintért fogja készíteni. Tudniok kell ehez olvasóinknak, hogy az asphált burkolat minden tekintetben hasonlithatlanul felette áll a gránitkövezetnek, először kinézésére és sajátságaira nézve a fekete öntöttvashoz hasonlitván, általa a járda egyetlen sima lapot képez s igy a görongyös gránitnál sokkal kényelmesebb, másodszor, be van bizonyitva, hogy a gránitkövezeteken a járás alatt bizonyos üvegszerü por képződik, mely mind a tüdőre, mind a szemtükrére nézve, ez utóbbit összekarczolván, egészségi tekintetből igen káros. Ez okoknál fogva Páris után Budapest összes járdáit asphálttal készitteti, s most már Bécs is ez uj burkolatot igyekszik meghonositani. Azon angol társaság, mely Budapesten az ásphált burkolatot készíti, drágábban dolgozik a fennebb emlitett társulatnál, de biztos tudomásunk szerint 20 forintnál olcsóbban készíti a burkolat négyszög ölét. Ha azonban a fennebbi ajánlatot vesszük tekintetbe, Kolozsvár városának a jelenleginél bizonyára kétszer jobb járdái készülhetnének fele árán azoknak, a melyek készültek! Mit mond ehez a városi képviselet? Kolozsvárt a hidutczában valami ronda cementféle járdával tettek kisérletet, elnevezvén azt asháltnak, hogy a lakósság szemében megrontsák ez utóbbinak becsét s ezzel megegyengesék utját a gránitos boldogságnak. Természetesen a városnak csak egy hivatalos szakértője van a városi mérnök, s ennek tanácsai alapján vigan pazarolttanak az ezerek. Ilyen gazdálkodás foly Kolozsvár hires városában!

— **Balogh Györgyné** asszony, szinházunk népszinműénekesnője tudvalevőleg jul. elején a népszinházánál fog vendégszerepelni. Ezalatt minálunk Nagy Julesát fogják vendégszerepeltetni, aki, — ha jól tudjuk — a télen át Debreczenben volt szerződtetve Temesvárinái.

— **Kolozsvárt** is történnek szép dolgok — irja a „Baloldal.“ — Több udvarhelyi iparos polgár szokott fenyővizzel kereskedni és azt a kolozsvári nagyvásáron kicsinyben is kimérni. Évek óta emelkedett azon városi akcis, mit a fenyőviz után kellett fizetniök, mig most Zsigmond Elek ur gráciájából, ki a szesz-árulás bérlője, 2 frt 40 krra hágott. Dacára, hogy ezt most is megvették, a szeszkémek megtiltották egy literen alul árulni. A polgármesterhez mentek panaszra. A polgármester belátta, hogy előleges értesités nélkül és az akcis felvétele után nem lehet a fenyőviz-árusokat kárbau hagyni és megengedte a kicsiben való árulást, mit a főkapitány még sem türt el. Vajjon a törvény, a tiszti tekintély, vagy a Zsigmond ur érdekében történt-é több?

— **Polgár-lap.** Ilyes valamin töri a fejét nehány német s illetőleg szász képviselő hazafi, kik a magyar polgári elem érdekeinek védelmére a fővárosban egy politikai napilapot akarnak „gründolni“, még pedig tekintettel a magyar polgárság többségének nyelvére, német nyelven! Hogy mi akár lenni a germanisatió ez ujabb közege: legjobban tájékozhatjuk magunkat abból, hogy a lap fő fő „Gründere“ a hirhedt Steinacker, s hogy az erdélyi szászlapok örüm üdvözlet mellett ajánlják támogatását az erdélyi szászoknak. Csak azon hámuluuk, hogy lehet a lap alapitói között Schwarz Gyula is, kinek hazafiságától méltán elvárták volna a magyar érdekek barátjai, hogy ha már épen helyét és idejét látta külön lepénytsütni, egy par excellence polgár-lapot alapitni: hát akkor magyar nyelven szerkesztett közlöny támogatására adja oda morális és annyi támogatásának erejét!

— **Villámcsapás.** Folyó hó 16-ikén délutáni időtájban 3—4 óra közt, Tordamegye fels. kerületéhez tartozó F.-Idecs községben egy villám sulytotta ház meggyuladván, az ebből támadt tűz következtében 9 lakház, gazdasági épületekkel együtt lett a lángok martaléka. Kitünőleg viselték nagukat az oltásnál a szomszéd Vécs, Magyaró, és Idecs-patak községbeliek, kik a tűz láttára azonnal tűzoltó-szerekkel siettek a hely színére s tevékenységöknek köszönhető ott, hogy a tűz még tovább nem harapódzott. G. S. vécsi udvarfelügyelő volt, ki legelőbb a vész helyén megjelent, miért hálánkat méltán kiérdemli. r. l.

— **Rodnáról** irják a „S.-d. Tageblatt“-nak: A községiek marhacsordájából rövid idő alatt már három ökröt szakgatott szét egy garázdálkodó medve, nem számitva számos juhot, melyek szintén medvéknek és farkasoknak estek áldozatul. Ezért a község lőfegyverrel akarta ellátni pásztorait; de a vadászatijog bérlője tiltakozást jelentett ez ellen. Furcsa felfogása van a bérlő urnak, ha azt gondolja, hogy a vadászatijog annyira kizáró egyedáruságot jelent, hogy még az élet és vagyon ellen intézett támadást sem lenne szabad visszaverni a ragadozó állatokkal szemben a jog bérlőjének kegyes engedélye nélkül!

— **Segesavárt** f. hó 20-án rendkivül nagy zivatar dühöngött ugy, hogy a zápor az erkedi völgyben megrongálta a vas- és országút egy részét is, mire a Brassó felől jövő utasok tanácsosabbnak találták az éjet Erkeden tölteni.

— **Ongyilkosság.** Bójthe Lázár sepsi szent-györgyi lámpagyujtogató a napokban felakasztotta magát. Az öngyilkosságra családi kedvezőtlen viszonyai vitték.

— **Csóka Sándor** szinigazgató társulatával Szt.-Györgybe érkezett. Előadásait a folyamatban lévő iskolai vizsgák miatt csak a következő vasárnap kezdheti meg. Csóka 25 tagból álló dráma, vigjáték, népszinmű és operette társulata fellépésével tetszést aratott mindenütt, hol megfordult.

— **Az udvarhelyi** takarékpénztár megnyitotta népbank osztályát is és ezután 10 kros betétek is elfogadtatnak hetenkénti kötelezettség mellett. Igen jól tenné minden gazda, ha cselédjét, szülő, ha gyermekét ezen 10 kros betétek jótékonyságára figyelmeztetné, mert őket takarékosságra és mértékletességre szokatná. Ez intézkedés az iskolai takarékpénztárakat is feleslegessé teszi, sőt az iskolák csekély népességét tekintve — pótolja.

— **Rablógyilkosság.** Widner Antal marosvásárhelyi aranyművest, mikor a gyergyószt.-miklósi vásárra ment, utközben kirabolták és meggyilkolták. Holttestét a Kükülló vetette ki.

— **Számadás.** Az egyetemi ifjaság által 1876 május 30-án az egyetemi kőr javára rendezett máiálison a bevétel volt 193 frt 30 kr, a kiadás 196 frt 17 kr, melyet az előbbiből levonva, marad tiszta jövedelem 2 frt 13 kr. Felülfizettek a következők: dr. Entz Géza 6 frt, dr. Koncha Györgő 5 frt, dr. Kánitz Ágoston 5 frt, dr. Koch Antal 5 frt, Bors Albert 4 frt, dr. Högyes Endre 3 frt 50 kr, dr. Maizner János 3 frt 50 kr, dr. Machik Béla 3 frt 50 kr, dr. Fleischer Antal 3 frt 50 kr, dr. Szabó Károly 2 frt, Engel József és néje 2 frt, dr. Haller Károly 1 frt 50 kr, Tamási János 1 frt, Dezső Gyula 1 frt. Derzsi József 50 kr, Vertheimer ur 50 kr, Szabó Gyula 50 kr, melyért az illetők fogadják hálás köszönetünk nyilvánitását. Kolozsvártt, junius 20-án. 1876. Bende Béla, elnök. Miksa Károly, pénztárnok.

— **A chinai nyelvről.** Douglas. B. K. a chinai nyelv tanára a Kings-College-ben, két felolvasást tett közzé, melyekben azt fejtegeti, hogy a chinai nyelv megtanulása mily mesésen nehéz, legtöbb bajjal jár a kimondott szó leirása és az irottnak elolvasása. Igen kevés hang van a nyelvben és e hangok némelyike száz szót is jelenthet. Az irásjegyek hat osztályba sorozhatók. Az első osztályba tartoznak a hieroglyphok; mintegy 600 jegy, melyek bizonyos tárgyak képei. A második osztály jegyei a tór és időbeli viszonyokat jelzik. A harmadik osztályba mintegy 700 jegy tartozik, melyeket Douglas ideographiának nevez; két vagy több jegy egyesitéséből erednek és valami összetett eszmét, vagy fogalmat jelentenek. Igy pl. a „szó“ és „férfi“ jegyeinek összekapcsolása, szavatartást öszinteséget, megbizhatóságot jelenti. Igen érdekes és sokat mondó például a kóz és szem jegyeinek egyesitése; ez összetett jegy jelentése a következő: valakire nyájas szemmel nézni, hogy már a szemünkből nézze ki, hogy üdvözlésére kezet akarunk neki nyujtani. A negyedik osztályba 372 jegy tartozik, ezek forma és kiejtés tekintetében temérdek módositásnak vannak alávetve és ehhez képest temérdek dolgot jelenthetnek. Van azután mintegy 600 jegy, melyek phisikai jelentésük mellett képleti jelentéssel is birnak. Végül a hatodik osztály mintegy 20,000 phoneticai jegyet foglal magában. A chinai nyelvben csak 500 hang van, melyeket szavaknak lehet használni; irott jegy ellenben van 30.000. Már most elképzelhetjük, hogy az 500 hangjegygyel milyen nyelvzenét kell csinálni, hogy ama 30,000 jegyet érthetően lehessen kiejteni.

— **Egy falusi házaspár** viselt dolgai szárazon és tengelyen. Egy vidéki atyafi a napokban Budapesten egy kocsi ludat, tyukot és kacsát hozott a fővárosba. A kerepesi vám mellett leszállott kocsijáról, hogy a szomszéd csapszékben egy pohár borocskát magához vegyen. Mig azonban odabent időzött, valami gazember felhasználta az alkalmat, felugrott a kocsira s elhajtott. A kocsin azonban, hátul a szénában ott aludt a paraszt felesége, kit a tolvaj nem vett észre. Az asszonyt a sebes hajtás hamar felrázta álmából s fölébredvén azonnal észrevette, hogy őtet a többi szárnyas állatokkal együtt most lopják. Gyors elhatározással neki ugrott a toivajnak s azt hátba vágván letaszitotta a kocsiról. A tolvaj elszaladt, az asszony pedig megfordította a rudat s kezdett ismét a vám felé vissza ballagni. Az ura itt már jótt neki szembe s az ellopott asszony, kocsi ló, lud, kacsa és tyukok megpillantásakor kimondhatatlanul örült. Nem ugy az asszony, ki férjének a kocsma látogatásért kemény prédikációt tartott.

— **Mulatságos quiproquo.** Csongrádról irják a „Hon“-nak, hogy ott Rácz János 52 éves czigány szögkovács 35 éves felesége ápkézláb fiut szült. A kis Fáraókat keresztelni vitték, s István, Mihály és Sándor nevet nyertek. Templomból kijövet azonban a piaczról oda gyült vászonnép a hármas szülőtteket elragadtatással kapkodta ki a keresztszülék kezéből, rendre csókolták, s ugy ös szecsereberélték, hogy most már se apa se koma nem tudja, melyik purdé az István, melyik a Mihály, melyik a Sándor?

— **Szépmezői** földmivelők Bethlen-Szent-Miklós közelében egy 8 9 éves lányka hullaját fogták ki a Kükülllőből. A szerencsétlen gyermek szász földmivelők gyermeke volt s játszadozás közben esett bele a Kükülllőbe f. hó 17-én

NYÁRI SZINHÁZ

II. bérlet 2. szám

Kolozsvártt, vasárnap junius 25-én 1876.

Kintornás család.

Tóth Ede szinmüve 3 szakaszban.

Népdalokkal.

Kezdete fél 8 órakor. Vége fél 10 után.

KÖZGAZDASÁG.

Az eledel hatása az állatokra.*)

Ezen könyv első részében a mennyire tőlem lett, iparkodtam röviden összevonva előadni, hogy miért kell az állatnak az eledel; egyszersmind azt is leirtam, hogy a megevett eledelből miképen képződik a vér, megemlitettem alkalmilag, hogy az eledel jó vagy rosz minőségétől tételeztetik fel a vér jó vagy rosz minősége, és a vérből képződött testi részek erős vagy gyenge állapota.

A különféle eledelek jó vagy rosz hatását, hogy alaposan megérthesd kedves magyar gazda társam, légy szives ezen sorokban a növények alkotásával előre megismerkedni.

Minden növény magból veszi származását, némelyik oly kicsinyből, hogy az szabad szemmel nem is látható: csiraképes még a szőlő magja is épen ugy, mint a burgonyabogyó magja, de mivel az első vesszőjéről, az utolsó a burgonyáról könnyen szaporitható, tehát ugy ezeknek, mint más ezekhez hasonlóknak magjára szükség nem lévén, gond sincs reá.

Minden mag alkatrésze öt elem, éleny, oxygen, köneny hidrogen, légeny nitrogen, széneny, carbon és kéneny, sulphur; de minden mag két főrészből áll, egyik a csir, mely a mag egyik végén, vagy a mint babnál a test közepén van, a másik a magnak testét tevő tiszta, vagy olaj rész.

A csir, vagy csira hosszukás szál, mely a mag testéhez fekszik, ez áll mind az öt elemből, ebben van az élet csirája, a mely alszik abban mindig, mig a mag olyan helyre nem jut, a hol növény képződésére szükséges alkalmatos részek jelen vannak, és a magot körülveszik.

A mag testét részint mind az öt elemet képviselő rost szálak, részint pedig keményitő czukor és olaj alkotja. A keményitő és olaj már csak három elemből áll, ezek az éleny, köneny és széneny, ezt az alakulást, a mai irodalom szénhydrát azaz szénvizgynek nevezte el. A mag tehát azon alkatrészt is birja, a miből a vérrostonya és fehérnyéje, tehát az izomrostok képződnek, és azt a részt is, a miből a zsir képződik.

Hogy a magban a csir vagy csira tevékeny életre ébredjen, ahoz először viz kell, s midőn azzal tele szitta magát a mag, a csiraszál kinyulik, és a növény természete szerint egy, vagy több alólra és felfelé induló ágat bocsát, az alsós gyökérnek, a felsőt szárnak, az alsót azért, hogy azon szivja fel a megolvadt ásványokat, a felsőt pedig azért, hogy azon vegye magába a levegőt, a levegőben levő szén részért; és minél nagyobbra növekszik a szár, annálinkább terjednek a gyökerek is.

A növény levegőből és ásványokból képződik, olyan testekből, melyek az ő testéhez szövetre nézve legkevésbbé sem hasonlók, ő neki minden elemet, a melyből teste készül, külön-külön kell nemcsak beszedni hanem még azoktól, melyekkel vegyülve vannak, elválasztani is, mert például azony hamany, a mely minden növényben találtatik, tisztán nincs a földben, ugy nincs sem a mész, sem a vas, ezeket mind más elemtől kell a növénynek elválasztani. A növényben épen ugy kell nedvkeringésnek lenni, mint az állatokban a vérkeringésnek, és ez igy is van, mert a növény nővéséhez szükséges anyagok, a növény fehér vére azaz nedve által szállittatnak oda, a hol azokra szükség van; ezen nedv készitésre szolgál a növény gyökere, levele és kérge.

Ha egy vékony fagalyat bonczolás alá veszünk, azon van először a levél, és zöld héjj, vagy kéreg, a kéreg alatt van a finom hánes, vagyis eres hártya, a hánes alatt a fa teste

A levél szintén áll finom kéreg vagyis héjból, alatta eres hánchártyából, és igen vékony fatestből, épen ugy, mint a fa törzse maga.

A levél, galy és törzs finomabb és vastagabb hájja, igen nagyszámu likacsokkal bir, ezeken szivődik be a levegő; az eres hánchártyában nagyszámu finom csövek a fa erei foglaltatnak; ezen ereken jön fel a gyökérből azon nedv, mely már oda lent felvétetett és átdoldolgoztatott, azért, hogy a kéreg porussain bejövő levegővel érintkezzen, és szénenyeztesen, azaz, hogy a szénenyivel, a levegő szénrészével a nedv vegyüljön.

Nemde kedves polgártársam, némi elmélkedés után az is a gondolat folyam felszinére vetődhet, hogy hiszen a földben is van szénrész, sőt helyel-helyel széndarabok is, hát a gyökéren széurész miért nem vétetik fel elég; azért édes atyámfia, mert a tiszta szén vizben nem olvad fel, és minden más testből nehezebb volna azt a növénynek kiválasztani, mint a levegőből; meg azután ha az isteni végzés egyszer ugy intézkedne, hogy a növények a kivánt szenet is a földből vegyék fel, valjon mi történne velünk és minden állattal? mi tisztitaná ki a szénsavvá alakult élenyt? akkor bizonyosan eljönne a világ vége, mert a földtekén az állatvilágnak, tehát az emberi nemzetnek is nehány óra alatt vége lenne.

(Folyt. köv.)

*) Mutatvány Dely Mátyás Debreczen város hortobágyi állatorvosának „Az állat és élete“ czimü munkájából. Megjelent a Franklin társulatnál a Falusi könyvtár 19. füzete képpen.

Erdélyi piaczok árjegyzéke.

— **A beszterczei** piacz árai junius 20-ról 1876. egy hectoliter Tisztabuza 7 frt 50 kr. Elegybuza 5 frt. — kr. Rozs 3 frt 90 kr. Zab 3 frt — kr. 100 kgr. Széna 4 frt 60 kr, Alomszalma 1 frt 80 kr. Zsupszalma 3 ft. 50 kr Egy köbméter nem usztatott fa 3 frt 20. Egy kgr. Fagygyugyertya öntött 72 kr. Marhahus 32 kr. Konyhaliszt 15 kr. Rizs 30 kr, egy liter Gyöngykása 25 kr. Borsó 10 kr. Lencse 8 kr. Paszuly 12 kr. egy hectoliter Pityóka — frt 90 kr. egy kgr. Disznózsir 1 frt — kr. Bors 1 frt 4 kr. Hagyma 8 krajczár Fokhagyma 16 krajczár.

— **M.-Vásárhely** piaczárai jun. 22-ről, 1876. egy hectoliter Tisztabuza 7 frt 30 kr, rozs 5 frt 40 kr, elegybuza 4 frt 50 kr, zab 2 frt 66 kr, 100 kgr. széna 3 frt — kr alomszalma — frt 50 kr, zuspszalma 1 frt, egy köbméter fa nem usztatott 3 frt 25 kr, usztatott 2 frt 20 kr, egy kgr. fagygyugyergya öntött 60 kr. nyujtott — frt 58 kr, marhahus 34 kr, konyhaliszt 12 kr, Rizs 26 kr, 1 liter gyöngykása 24 kr. borsó 12 kr, lencse 12 kr, paszuly 10 kr, köles 16 kr, egy hectol. burgonya 1 frt 70 kr, 100 kgr. savanyu káposzta — frt — kr, egy kgr. só 9 kr. disznózsir 1 frt — kr, szinszir — frt 90 kr, bors 1 frt 16 kr, hagyma. 14 kr, fokhagyma. 26 kr.

— **A n.-enyedi** piacz junius 22-ról 1876. $^1/_5$ hektoliter Tisztabuza 9 frt — kr. rozs 5 frt — kr, elegybuza 6 frt 50 kr, zab 1 frt 80 kr, 100 kilo széna kötve 2 frt 90 kr, alomszalma frt 50 kr. zsupszalma — frt 60 kr, egy köbméter fa nem usztatott 4 frt kr, 44 kilogramm fagygyugyertya öntött 68 kr, marhahus 36 kr, konyhaliszt 18 kr, rizs 32 kr, 1 liter gyöngykása 30 kr. borsó 12 kr, lencse 15 kr, paszuly 7 kr. köles 21 kr, burgonya 2 frt 25 kr, 1 kilogramm kőső 8 kr, dizsnózsir — frt 88 kr, szinzsir — frt 70 kr, hagyma 7 kr, fokhagyma 9 kr.

Távirati tudósitás a bécsi tőzsdéről

Junius 23-án 5% Metaliques 66,65 frt, Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 69,90 frt. 1860 iki államkölcsön 110.80 Bankrészvények 8.42 Hitelrészvények 146.50 London 121,35 Ezüst 10165 Cs. kir. arany 5.81 — Napoleond'or 9,65— 100 mark német értékü 59.40

Urbéri kötvények: Magyarországi 75.— Temesi 73.50. Erdélyi 73.50. Horvátországi 84.50.

Felelős szerkesztő: **Békésy Károly**

Az 1876. évi második félévi idény közeledte alkalmával, bátor vagyok a t. cz. hölgyvilág szives figyelmét tuloldaloni hirdetésemben felemlitett **divat-lapokra** felhivni.— E jegyzékben csak a helyben legkedveltebbeket vettem fel, azonban kivánatra bárhol megjelenő **heti-, élez- s divat-lapra** szivesen elvállalok előfizetést.

STEIN JÁNOS könyvkereskedése.

Legnagyobb raktár Optikai czikkekben

Kolozsvárt **Csapó Sándor** nagy bazárjában található

aczél, szaru, tekenősbéka, pakfong, uj ezüst-aranyba foglalt szemüvegek és írcsiptetők, Lorgegetek, szinházi lát- és távcsövek, nagyitóüvegek, Compasok, microscopok, napórák, stereoskopkastenek, barometerek, hőmérők, vizmérték cek, bor, sör, must, szesz eczetmérők, különféle minőségegben.

A vidéki megrendelések legnagyob figyelem mellett teljesittetnek.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Nehézkórt (nyavalyatörést) levéi által gyógyít **dr. Killisch** különleges orvos Neustadtban, Dresda (Sáxsország). **Eddig 5000-nél többet kezelt sikerrel** (15) (21—52)

Gyárak: váczi-boulevard 41 és 42 szám.

Raktár: királyutcza sarkán.

Magyar királyi udvari **mérleg- és suly gyárak**

Schuk és Schlick Budapesten legolcsóbb gyári árak mellett ajánlanak,

mindennemű **tizedes- és serpenyós mérleget,** valamint minden ezen szakmához tartozó **méter gyártmányt;** vörösréz, sárgaréz, vas, bádog és fából.

Minden gyártmányunk, a budapesti főhivatal által megvizsgálva és törvényesen hitelesitve vagyon. (213) (5—0)

Árlapok ingyen szolgáltatnak.

Átalakitások méter rendszerre, valamint javitások legolcsóbb áron eszközöltetnek.

Öcska anyag készpénzfizetés helyett fogadtatik el.

Fiók-gyár: királyutcza 92 szám.

Raktár: váczi-boulevard 3 szám.

Sz. **4319.** — 1876. (270) (2—3)

Árlejtési hirdetmény!

A Nagy-Enyed — Toroczkói úton helyreállitandó hidépitések és sziklarepesztések tárgyában **f. év julius 25-kén d. e. 10 órakor,** egy szó- és irásbeli ajánlatok elfogadásával egybekötött árlejtés fog tartatni.

A felsőbb helyt helybenhagyott költségszámitás 2500 frtban lett megállitva.

Vállalkozni kivánók felhivatnak, az irt napon és időben Nagy-Enyeden az alispáni irodában megjelenni — magokat 10 százalékos biztositékkal ellátni. Irásbeli ajánlat útján vállalkozni kivánók, az árlejtés megkezdéséig fennebbi biztositékkal, s azon nyilatkozattal, miszerint az árlejtési feltételeket feltétlenül elfogadják, ezáltal ajánlatokat bármentesen küldjék be.

A részletes feltételek a megyeházánál, a szokott hivatalos időben megtekinthetők.

Alsó-Fehérmegye alispánjától.

N.-Enyeden, 1876. junius 19-kén. CSATÓ JÁNOS, alispán.

Sz. **1164.** — 1876. (269) (3—3)

Pályázati hirdetmény.

Kolozsmegye Bánffy-hunyadi járásában üresedésbe jött Bánffy-Hunyad mezővárosi jegyzői állomásnak szabályszerű választás útján leendő betöltésére, mely évi 500 o. é. frt. készpénz fizetés, 60 frt. irodai átalány, 60 frt. fütés és világitás, s szabad-lakással van egybeköttetve — ezennel pályázat nyittatik.

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy folyamodványaikat az 1871-dik évi XVIII-dik t. cz. 74 §-a szerént felszerelve és szabályszerű bélyeggel ellátva **folyó évi augustus-hó 1-ső napjáig,** alólirt szolgabirói hivatalhoz anyanyival is inkább beadják, mivel az ezen időn túl érkezettek figyelmen kivül fognak hagyatni.

A hunyadijárási szolgabirótól.

M.-Valkón, 1876. junius 19. KILYÉN SÁMUEL, szolgabiró.

Sz. **379.** — 1876. (271) (2—3)

Árlejtési hirdetmény.

A vallás és közoktatásügyi m. k. miniszter ő nagyméltósága f. év májushó 18-kán kelt 4280 sz. rendelete folytán a felső-szállaspataki állami iskola kiépitését község részéről megajánlott természetbeni munka-erő hozájárulása mellett engedélyezte és a tekintetes Hunyad—Zarándmegyei tankerületlek felügyelőségnek f. évi május-hó 24-én 525. sz. átirata folytán, ezen épitkezés biztositása czéljából **1876-dik évi junius-hó 28-kán,** Szállaspatakon az elöljárósági irodában **délelőtt 10 órakor,** egy nyilvános árlejtés fog tartatni, melynél csak is irásbeli zárt-ajánlatok figyelembe fognak vétetni, melyek a jelenlévők előtt felbontatnak.

Az épitési költséget következő összegek jelzik:

1. Földmunka	43 frt 89 kr.
2. Kőmüvesmunka	2826 frt 21 kr.
3. Ácsmunka	1654 frt 33 kr.
4. Asztalos, üveges és lakatos munka	220 frt — kr.
Összesen:	6074 frt 66 kr.
Ebből levonva a község által megajánlott 200 kézi napszám à 60 kr. = 120 ft.) 50 igás napszám à 2 frt 40 kr. = 120 ft.)	240 ft.
marad	5834 frt 66 kr.

A tervek, költségvetés, épités leirás és épitési feltételek f. év junius-hó 10-dikétől fogva a szászvárosi m. kir. mérnöki hivatalnál megtekinthetők és ugyanott átvehetők az irásbeli zárt ajánlati minták is.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, miszerint a fenn kitett napon és órában az előirányzott épitési költség után számitandó 5%-tói bánatpénzzel ellátva, a kitüzött helyen, vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig 50 kros bélyeggel ellátott jogérvényes irásbeli zárt ajánlatukat az 5%-tói bánatpénznek melléklete mellett az épitési munkálatok biztositásával felruházott, alólirt bizottmányhoz az árlejtési és épitési feltételekben kikötött határidőig küldjék be.

Kelt Szászvároson, 1876-ik évi junius-hó 10-kén.

A m. k. mérnöki hivatal az épitési bizottmány nevében.

(166) (10—20) Ezer meg ezer hölgy

Által mint Felhasználtan **hölgyszépitőszer** tökéletesen megfelelő és hatásában valóan **RAVISSANTE**

Egy üvegtok ára 2 ft 50 és 1 frt 50 kr. Posta küldésnél 20 kr. több.

Ezen világhiri szépitőszer pillanat alatt a legszebb, legtermészetesebb ifju arczszint ad el. Ez bőr fehérjét, tisztit és ifjitja. Minthogy ellenőrzött legyőzhetlen szépitőszer, ez a bőr minden bajait, ráncait, szeplőit, orvoshiányt és a bőr minden tisztaságtalanságait, a szépségre valamint minden kendőzésre szert fölöslegessé teszi.

Schwarz Henrik-nél Budapest, Kerepesi ut 9. sz. az szépitőszerek kiadója.

Raktárak. Kolozsvárt: **Valentini Adolf ur** fűszerkereskedése, N. Szeben **Klapka** gyógyszertára, Szegeden **Kálmán** gyógyszertára.

(254) (3—3)

Haszonbéri hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye **Budatelke** nevü községében, jó és bőv forrásu kútakkal, s itató szerekkel ellátott 1000 hold legelő, italárulási joggal, s egyéb haszonvételekkel együtt, **jövő 1877. január 1-től kezdve** három egymásután következő évekre haszonbérbe adandó — Értekezhetni lehet iránta Kolozsvárt bel-farkasutczában 13. sz. a. lakó ERDÉLLYI SÁMUEL urral, mint gróf Mikes Miklós ur meghatalmazottjával.

(234) (4—5)

NICORA LAJOS, fűtőtűz- és füstgépész

Legnagyobb és legolcsóbb raktár **kész takarék tüzhelyek cserépből** minden nagyságban, készit mindennemü vas-takaréktüzhelyeket, ugyszinte falazottakat **vendéglők-és új épületeknél;** légfütő-készleteket csaks, kőszén, vagy fa-használatra, légmérsékletlel (Ventilation);

márvány-kandallókat

és a hozzá való gépkészlettel **légfütésre.**

Füstelleni segély minden konyhában, jótállás mellett.

Aldunasor 20. sz. Budapesten.

STEIN JÁNOS

erd. muzeum-egyleti könyvkereskedése Kolozsvárt:

(266) a következő magyar- és német (3—3)

DIVATLAPOKAT

ajánlja a hölgyek szives figyelmébe.

Magyar Bazár mint a nők munkaköre.

Megjelen havonként kétszer, két nagy iven.

Minden szám boritékban, szincz tt divatkép-, szabásrajz- és kivágott szabásmintával.

Előfizetési ár: Egészévre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr.

DER BAZAR.

Megjelen havonként kétszer, két nagy iven, szabásrajzzal.

Az összes divatlapok közt a legelterjedtebb és legkedveltebb, kiállitása- és tartalmához képest a legolcsóbb lap.

Előfizetési ár: Egészévre 8 frt., félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.

Illustrirte Frauen-Zeitung.

A „Modenwelt" kiadása szépirodalmi közlönnyel.

Megjelen havonként kétszer, két nagy iven.

Minden szám két pompásan szinezett képpel, szabásrajzzal stb.

Előfizetési ár: Egészévre 10 frt 40 kr., félévre 5 frt 20 kr., negyedévre 2 frt 60 kr

Haus und Welt.

Megjelen havonként kétszer, két nagy iven.

Minden szám gazdag tartalom-, két-három pompásan szinezett divatkép- és szabásrajzzal.

Előfizetési ár: Egészévre 11 frt 20 kr., félévre 5 frt 60 kr., negyedévre 2 frt 80 kr.

Die Modenwelt.

Az „Illustrirte Frauen-Zeitung" kisebb kiadása szépirodalmi közlöny nélkül.

Megjelen havonként kétszer egy nagy iven, szabásrajzzal.

Előfizetési ár: Egészévre 3 frt 20 kr., félévre 1 frt 60 kr., negyedévre 80 kr.

VICTORIA.

Megjelen havonként kétszer, két nagy iven.

Minden szám egy szinezett kép- és szabásrajzzal.

Előfizetési ár: Egészévre 6 frt, félévre 3 frt., negyedévre 1 frt 50 kr.

(236) (4—6)

Ezeren és ezeren

bizonyitják, hogy az **igazán jeles** mindig fentartja magát

a bojtorjángyökér-szesz,

az egész világon régóta jelesen ismeretes, **legjobb** és **leggyorsabban ható hajnövesztő szer,** mely az ujabb időben az abban foglalt **fajképző alkatrészeknek** általán keresztül vitt töményitése által **feltünést keltő csodaszerré emelkedett,** miután általa már 15 éves fiatal emberek is

nehány nap alatt teljes szakállt

nyernek, a mely másküléönben csaksis későbbi kórban köszöntene be.

Bizonyság erre,

hogy több oldalról fel lettem szólitva, miszerint figyelmeztessek mindenkit, a fej vagy arcz azon részeit, a melyeken a bajnövés alkalmatlan lehetne, **óvatosan** kikerülni, mert a hatás minden bekent részen biztos és **a siker meglepő gyorsasággal következik.**

Egy palaczkkal több nyelvü használati utasitással együtt 90 kr. Postai küldésnél 10 kr. csomagolási dij.

Központi szétküldő raktár: **Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 159.**

WINKELMAYER J.-nél.

Vidéki megrendelések postai utánvéttel pontosan teljesittetnek.

(272) (1—1)

Vorräthig in allen Buchhandlungen: Klausenburg bei JOH. STEIN

Vollständiger Unterricht

den Hausgarten

als Blumen-, Gemüse- und Obstgarten in einfacher und gemischter Form nach Regeln anzulegen und zu bewirthschaften.

Mit 33 in den Text gedruckten Abbildungen,

Zehnte Auflage, neu bearbeitet von

Johannes Wesselhöft,

Kunst- und Handelsgärtner in Langensalza, vormals Obergärtner der von Eichel'schen Gärten in Eisenach.

Eleg. gebunden Preis 2 M. 20 Pf.

Halle a/S. **Otto Hendel.** Verlagshandlung.

Vorräthig in allen Buchhandlungen: Vollständiger immerwährender

Garten-Kalender

für Zier- und Gemüsegärtnerei, Obst- und Weinkultur.

Nebst einer kurzen Anleitung zum Treiben der Blumenzwiebeln, besonders der Hyazinthen.

Bearbeitet von

Johannes Wesselhöft,

Kunst- und Handelsgärtner in Langensalza, vormals Obergärtner der von Eichel'schen Gärten in Eisenach.

Eleg. gebunden Preis 1 Mark.

Halle a/S. **Otto Hendel.** Verlagshandlung.

(219) (14—15)

Biztos nyeremények.

Egy braunschweigi sorsjegy ára, melynek sorozatszáma már ki van húzva 120 frt.

Egy fél sorsjegy ára . . . 60 frt
„ negyed sorsjegy ára . . . 30 frt.
„ tized „ „ . . 13 frt.
„ húszad „ „ . . 7 frt.

húzás junius 30-kán.

Összes nyeremény 300,000 birodalmi márka aranyban.

Hitel-igérvények 4 ft 50 kr. és bélyeg.

Bécsi Communal-igérvények 2 ft 50. és bélyeg.

Főnyeremény 40,000 frt.

NYITRAI és TARSA,

Bécs, verlängerte Wipplingerstrasse 45.

(27) (23—*)

Gummi és halhólyagból készült

óvszereket (Condons)

utánvétellel titoktartás igére mellett, ducczelt 2 frtól 6 frtig, küld **J. N. Schmeidler** gummi gyáros **Bécsen,** VII. Bezirk Stiftgasse Nr. 9.

(216) (0—12)

Legújabb szerkezetű

Villámháritókat

bármiféle fekvő vagyon, különösen templomok, gazdasági épületek, magtárak, **illák** és gőzkémények megőrzésére, gyárt és szállit legjutányosabb feltételek mellett

Tagleicht Ignácz.

Gyári raktár: **Bécs,** Heiligenkreuzerhof (I. Schöniaterngasse 5. sz.)

Kéretnek a t. megrendelő urak fönti czimet világosan kitenni.

A Diána-fürdői intézetben

minden időtájban igénybe vehetők, a legkényelmesebben illatott

porczellán és rézkádos melegfürdők,

ez utóbbiak nagyobb kényelem végett, főképpen gyengélkedőknek és betegeknek, azonnal házhoz is vitetnek.

Ugyszintén a jó hatásu **gőzfürdő** számtalan bánulmakban, különféle kitünő meleg és hideg zuhanyokkal, napnta a legillendőbb árban élvezhető. A hazamenetelre egy kocsi általi szállitásról is van gondoskodva. (196) (6—)

A mit is ezennel tisztelettel a t. cz. közönségnek számos részvétel végett, tekintve a tetemes kiállitási költségeket tudomására juttatni kötelességének tartja

Kolozsvárt, 1875. **A Diána-fürdő igazgatósága.**

MOLL Seidlitz-por.

(222) (58—100)

Csak akkor valódi, ha minden doboz czimján a sas és az én sokszorositott czégem van ienyomva.

Büntető biróságí itéletek ismételten constatálták czégem és védjegyem meghamisittatását, szért óva intem a közönséget az ilyen hamisitványok vásárlása ellen, minthogy azt csak ámitásra vannak számitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben kapható az **X** szel jelölt czégeknél.

Franczia borszesz sóval.

A legmegbizhatóbb önsegélyző szere a szenvedő embereknek minden belső és külső gyuladásnál, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesülések, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt sebek, rákfekélyek, üszök, szemgyulladás, mindennemü bénulás és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasitással együtt 30 kr. o.

Valódi minőségben a †-tel jelölt czégeknél.

Dorsch-halmáj-zsirola

Krohn M. és Társa-tól **Bergenben** (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsirolaj zalamennyi, a kereskedelemben előforduló, faj közöttt az egyedüli, mely orvosi czélokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasitással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt czégeknél.

MOLL A., Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktárak. **Kolozsvárt:** (x†*) **Valentini Ad.** gyógyszerész. (x*) **Wolff Ján.** gyógysz. (x*) **Dr. Hintz György,** gyógysz. (x*) **Széki** Miklós, gyógysz. Eszterczén. (x) Lang Károly, gyógysz. **Désen.** (x†*) Krémer Samu **Déván.** (x) Lengyel György gyógysz. **Dicsőszent-Mártonban.** (x) Fischer Ede, gyógysz. **Szebenben.** (x*) Müller K. gyógysz. (x*) Thalmayer F. (x*) Reissenberger A. F. **Szászsebesen.** (x) Reinhardt J. C. **Szerdahelyt.** (x) Schimert F. gyógyszerész. **Zalatna.** (x) Mihelyes S. gyógyszerész urnál.

Helyiség változtatás miatt

óriási fa- és kárpitos- BÚTOR-RAKTÁRUNKNAK 1876 augustus 1-ig eladva kell lenni, ugymint:

étterem-, hálóterem- és szalon-butorok, valódi franczia Boul-Marquetterie- és valódi **tajokkal** kirakott különösen nagy bútor-raktár. Továbbá nagy választék mindenféle fali, öltöző-, pipereasztali arany és fakeretű tükrökből, valamint ablak-párkányok és bronze-csillárok. Raktárunk kiüritését gyorsitandó még aránylagos **árleszállitást** is eszközöltünk.

1852-ben alapitva.

A **nemzeti szinház szállitói**

Szolid és jó czikkekről kezeskedünk.

T. cz. közönséget és uraságokat főleg a vidéken bátorkodunk figyelmeztetni, hogy minden más bútor-eladási hirdetmény lerombolás, elutazás, haláleset vagy épen csőd ürügye alatt, zsibárusoktól vagy más spekuláns vállalkozóktól származó csalásra számitott szédelgés

Tisztelettel:

(257) **BERNSTEIN J. és C. kárpitosok és diszitők, Budapesten, feldunasor 9 sz.** — Coburg herczeg-palota. (2—3)

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.